

מכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א (תרגום מאידיש)

ב"ה, יום ג' שהוכפל בו כי טוב,
ראש חודש ניסן, ה'תשד"מ.
ברוקלין, נ.י.

אל כל בני ובנות ישראל
בכל מקום שהם
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בבואנו משבת פרשת החודש ובעמדנו ביום ראש חודש ניסן – עולה מיד ברעיון הפעם הראשונה שבה נאמר ראש־חודש ניסן בתורה, בפרשה זו, כאשר היום הזה נקבע כיום הראשון של החודש הראשון, חודש יציאת מצרים, זמן חרותנו.

התורה מספרת כי באותו יום, שבועיים לפני יציאת מצרים, קיבל עמנו, עם ישראל, את המצוה הראשונה: **קידוש החודש** – לקדש את היום הראשון של כל חודש לפי המולד של הלבנה, יחד עם שאר הפרטים שבלוח היהודי, כולל **עיבור השנים**. לפי הלוח שלנו נקבעים ימי החודש וחדשי השנה לפי מהלך הלבנה, עם "שנה מעוברת" אחת לאחרי שנתיים או שלוש שנים, כאשר מתווסף עוד חודש כדי להשוות ולהשלים את מספר הימים ש"הצטברו" בגלל העובדה ששנת הלבנה קצרה משנת החמה. כך חל חודש ניסן תמיד באביב, בהתאם לציווי התורה לחוג את הפסח דוקא ב"חודש האביב", באותו פרק זמן של שנת החמה שבו יצאו בני ישראל ממצרים. וממילא חלים גם שאר חגי השנה במועדיהם הנכונים לפי שנת החמה.

יום ג' שהוכפל בו כי טוב: פרש"י בראשית א, ז. ובאה"ת (בראשית לג, ב. משפטים ע' א'קנז. ועוד) מקשר זה עם טוב לשמים וטוב לבריות – קידושין מ, א. וראה פיה"מ להרמב"ם פאה בתחילתה. מכתב כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע בסה"מ ה'תש"ט ע' יח (השנ). מכי ומאמר כ"ק אדמו"ר שם. ובפרש"י שם בסופו – דגם העבר נעשה טוב.

ראש־חודש: הכולל כל ימי החודש, כראש הכולל כל איברי הגוף (לקו"ת ר"ה נח, א. עט"ר בתחלתו). וראה ר"ה (ד, א): באחד בניסן כו' רגל שבו כו'.
ראש־חודש ניסן: אותו היום נטל עשר עטרות – שבת פז, סע"ב (וראה תוד"ה עשר. תו"ש לפקודי מ סק"י"ט. וש"ג). הובא בפרש"י עה"ת ר"פ שמיני (מסדר עולם (פ"ז)), נשא ז, יב. וראה שו"ע אדה"ז חאו"ח סתכ"ט ס"ט. ובירושלמי שקלים בתחילתה שבו ביום נתרמה התרומה לקרבנות ציבור (כולל – דאותו היום). ע"ד החסידות – ראה דרושי דא"ח עה"פ החודש הזה (אוה"ת, תורת שמואל תרכ"ו. ועוד) ועה"פ ויהי ביום השמיני. וראה לקוטי לוי"צ לזח"ג ר"פ שמיני.

חודש ניסן: שהוא חודש הגאולה – שמו"ר פט"ו, יא. וראה אוה"ת בא ע' רסד ואילך. ד"ה החודש היש"ת.
ניסן: ראה ברכות נז, רע"א: נסי נסים.
בבואנו מושבת: דמיני מתברכין כולהו יומין (זח"ב סג, ב. פח, א), שבהם גם ר"ח ניסן. ושבת זו היא גם שבת **מברכים ר"ח ניסן**. וי"ל ד"יחדשהו הקב"ה" קאי על "**חודש**" (ניסן), היינו שיחדש כל החודש (ניסן).
פרשת החודש: מגילה כט, א ואילך.
התורה מספרת: בא יב, א ואילך.

שבועיים: פרוס **החג**. וראה דעת רשב"ג (פסחים ו, א). – וראה שקלים רפ"ג ובירושלמי שם.
מצוה הראשונה: שהיא **מצוה ראשונה** שנצטוו בה ישראל (פרש"י בראשית א, א). וראה תנחומא באבער בראשית יא. יל"ש עה"פ בא שם (רמז קפז). גירסת מדרש לקח טוב ר"פ בראשית. – ולהעיר, שבמדרשים הנ"ל ליתא "שהיא מצוה ראשונה", אבל משמע שזוהי הכוונה. וראה בארוכה לקו"ש חכ"ו ע' 59 ואילך, וש"נ.
הראשונה: ועד כדי כך עד ש"לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה" (ראה בהנסמן בהערה הקודמת).

מצוה . . קידוש החודש . . כולל עיבור השנים: סהמ"צ לרס"ג מ"ע נו. סהמ"צ להרמב"ם מ"ע קנג. אבל הבה"ג (וכ"ה לדעת הסמ"ג מ"ע מו, מז) וכן הרמב"ן (בהשגותיו לטורש הא' דסהמ"צ להרמב"ם) מונים עיבור שנים למצוה בפ"ע. וראה בארוכה ביאור הרי"פ פערלא לסהמ"צ לרס"ג שם. תו"ש בא (כרך ג' ע' ד' ואילך).
וחדשי השנה לפי מהלך הלבנה: רמב"ם ריש הל' קידוש החודש.
לאחרי שנתיים או שלוש שנים . . להשוות ולהשלים: רמב"ם שם פ"א הי"ב. שם פ"ד הי"א-ב.
ציווי התורה: משפטים כג, טו. תשא לד, יח. ראה טז, א. וראה סנהדרין יג, א-ב. ר"ה כא, א. רמב"ם שם פ"ד הי"א.